

Julmalt aus lõpukirjand

Sel aastal tulevad riigieksamid ehk mullusest ausamad, sest ära langeb vähemalt üks lekkevõimalus – eksami eelõhtul kooliseinte vahel ülesannete ümbrike avamine.

Mullu tõid paar noor-meest mulle matemaatika riigieksami toimumise ajal seal esitatud küsimused.

Nende hästiinformeeritud sõbrad lahendasid samal ajal usinasti juba eelmisel õhtul teada saadud materjale. Nüüd õpivad need paar sõpra reaaleksamit nõudnud kõrgkoolis, sest nende hästi lahendatud tööde puhul hindajatel lekkinud materjali kasutamise kahtlust ei tekkinud. Nad pole enda väitel oma kursusel ainsad valskusega sisse saanud.

Tänavu on abiturientid võrdsemas seisus, sest koolidele eksami eelõhtul enam eksamimaterjale hoida ei anta. Eksamitööd tulevad vahetult eksamipäeva hakul ka hariusosakondadesse.

Kõigest hoolimata tunnistas ka eksamikeskuse juht, et täiesti kindlalt ei saa kunagi välistada, et keegi kusagil eksamiküsimusi enne õiget aega ei ava. Lihtsalt vahelejäämise võimalused on tänavu suuremad, sest kahtlusaluseid on vähem.

Tänane lõpukirjand on siiski kõige turvalisem riigieksam, sest enese väljendamisega on juba kord nii, et kellele on antud, sellel on. Ni-

Malle Pajula

Eesti Päevaleht

gelat vennikest ei päästa hädast ka nädal varem teada saadud kirjanditeemad.

Tuttava kirjutatud vee-nev mõttearendus ei mahu ju sõna-sõnalt pähe ega voodri vahele. Ka šokolaaditahvli ümbris langeb spikrina ära, sest enamik koole lubab eksamile kaasa võtta vaid pastaka ning

toob saiakesed ise lauanurgale.

Koolijuhtide sõnul võtsid abiturientid kirjandi eel antud kolme õpipäeva külma rahuga. Pigem olid mures direktorid ise, sest nende sõnul ei oska praegune lõpetajate põlvkond end korralikult suuliseltki väljendada, kirjalikust rääkimata. Ka hindajad näevad aasta aastaga üha rohkem töödes “ü” asemel “y-it” ja “ks” asemel “x-i”, slängi kasutamisest rääkimata.

Need abiturientid, kes mõtlesid peale õigekirjareeglite ülevaatamise eile õhtul riigikirjandiks valmis mõttearenduse teemadel ökoloogia, Lennart Meri, euroliit ja emakeel ning sirvisid läbi Tammsaare “Tõe ja õiguse”, ilmselt ei pettu. Üks neist loetakse ikka täna hommikul raadios ette.

Ükski lõpukirjandiaasta pole läbi saanud Tammsaareta. Enamasti on luubi all olnud Andres või talupoja kujund. Mullu võeti ette ka Tammsaare loomingut naised, ehk täna on siis jälle meeste kord.